

Insolvensdirektivet och reglerna om skuldsanering (Ds 2021:6)
(Ju2021/00749)

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Förslagen till lagändringar är avsedda att anpassa reglerna i svensk rätt till direktivet 2019/1023 av den 20 juni 2019 om ramverk för förebyggande rekonstruktion, om skuldavskrivning och näringsförbud och om åtgärder för att göra förfaranden rörande rekonstruktion, insolvens och skuldavskrivning effektivare, i departementsstencilen kallat insolvensdirektivet. Till stor del rör förslagen tekniska förändringar och förtydliganden av svensk lagstiftning. I promemorian lämnas förslag till några förtydliganden i skuldsaneringslagen med tillhörande förordning och lagen om F-skuldsanering.

Skuldsaneringslagen har setts över ganska nyligen och lagen om F-skuldsanering har heller inte gällt särskilt många år och lagstiftningen är som sådan redan väl anpassad till moderna förväntningar på lagstiftning av detta slag. De föreslagna lagändringarna som lagts fram i departementsstencilen är av sådan art, att det inte finns något egentligt i formell mening att anmärka på. Det förefaller även enligt fakultetsnämndens uppfattning vara så att de föreslagna ändringarna är tillräckliga för att uppfylla direktivets krav.

Fakultetsnämnden vill emellertid fästa uppmärksamheten på en annan del, som väl inte föranleder direkt lagstiftning, men som hänger samman med den praktiska hanteringen av risk för överskuldsättning och hotande insolvens. I insolvensdirektivets beaktandesats 22 framhålls att ju »tidigare en gäldenär kan upptäcka sina ekonomiska svårigheter och vidta lämpliga åtgärder, desto större än sannolikheten för att en förestående insolvens kan undvikas eller, om det är fråga om en verksamhet vars livskraft permanent är skadad, desto mer ordnat och effektivt kan avvecklingen ske«. Frågan behandlas i departementsstencilen och slutsatsen att svensk rätt uppfyller kraven på lagstiftning som kan ge tidig varning om insolvens och hotande överskuldsättning som direktivet beskriver dem.

Verkligheten är emellertid mer komplex än att bara lagstiftningen skall finnas på plats. En svaghet i det svenska systemet är att mycket lämnas över till kommunal budget- och skuldrådgivning. Det har i flera sammanhang

2021-05-19

JURFAK 2021/10

framhållits att det är viktigt med systematiskt stöd och att informationen inte bara finns samlad utan att någon rent praktiskt kan stödja den enskilda person som är på väg in i en ekonomiskt ohållbar situation. Stödet är självklart viktigt för privatpersoner, men även småföretagare och personer som bedriver sin näringsverksamhet som enskild firma kan ha särskilt behov av närhet till praktiskt stöd när ekonomin inte går ihop.

Många kommuner bedriver ett aktivt och framgångsrikt arbete med att erbjuda stöd i sådana situationer, medan andra kommuner inte erbjuder en fullgod budget- och skuldrådgivning. Även om skyldigheten att erbjuda budget- och skuldrådgivning framgår av 5 kap. 12 § socialtjänstlagen, är detta ett område där mer måste göras för att inte bara de formella kraven i insolvensdirektivet skall uppfyllas, utan även dess anda att tidigt fånga hotande överskuldssättning och risk för konkurs och ge enskilda och småföretagare möjlighet till en kontrollerad och framgångsrik nystart.

I övrigt lämnar fakultetsnämnden de lämnade förslagen utan anmärkning.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av professor Torbjörn Ingvarsson. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Anna Singer.

Anna Singer